

Оцінка ефективності впровадження електронного навчання

Держевецька М.А.

Донецький національний медичний університет

Кухтик Т.В.

Донбаський інститут техніки та менеджменту Міжнародного науково-технічного університету імені академіка Юрія Бугая

У сучасному суспільстві будь-яка діяльність людини все більшою мірою пов'язана з поширенням і використанням мережі Інтернет - це електронні черги в різні структурні підрозділи, прийом громадян установами, електронні довідники тощо. Одним з найбільш стрімко розвинутих напрямків такої діяльності є навчання в електронній формі через мережу Інтернет (e-Learning). Під e-learning будемо розуміти навчання, засноване на використанні сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. Тому і питання про оцінку ефективності застосування такого навчання набуває особливої актуальності [1].

Ця увага приділяється тому що електронне навчання розглядається як базова технологія реалізації концепції безперервної освіти і, як наслідок, ключовою технологією з позиції розвитку економіки знань. Нова економіка знаходиться на стадії інтенсивного формування, тому не всі теоретичні положення набули завершеної форми. Зокрема, в силу відносно недавньої появи та високих темпів розвитку послуг електронного навчання їх місце в системі сучасних економічних і організаційних відносин у сфері послуг досліджено недостатньо.

Актуальність і недостатня розробленість питань економічної ефективності послуг електронного навчання визначили вибір теми роботи. Постало питання про необхідність вирішення наступних завдань: вивчення основних теоретичних положень і термінів, пов'язаних з електронним навчанням; виокремлення переваг та недоліків електронного навчання; аналіз чинних інструментів e-Learning (Articulate, Geenio, Moodle, Docebo, iSpring Suite); виявлення найбільш відповідної системи для впровадження в навчальний процес з використанням методу експертних оцінок; розрахунок показників ефективності для конкретної організації; висновок про ефективність впровадження інструментів e-learning в освітній процес даної організації [2].

Аналіз дослідження показав, що до основних переваг e-learning можна віднести:

– економія часу. У студентів і викладача немає необхідності бути присутнім очно на лекціях і тестах, витрачаючи час на дорогу до місця їх проведення. За даними Cedar Group, час навчання за допомогою e-learning скорочується на 35-45%;

– зниження витрат. Відбувається оптимізація витрат на переїзд співробітників, проживання, оренду залів і оплату витрат бізнес-тренерів. За даними Cedar Group, вартість послуги електронного навчання дешевше інших форм освіти на 32-45%. Передусім цей пункт важливий для приватних і корпоративних освітніх підприємств;

– можливість навчання у своєму темпі в будь-який зручний час;

– швидкість навчального матеріалу, який запам'ятовується, збільшився на 15-25% в порівнянні з очними формами навчання;

– легкість актуалізації навчального матеріалу, прозорість процесу навчання, швидка доступність статистики для аналізу і можливість перегляду відеолекцій повторно [3].

До недоліків e-learning та шляхів їх усунення можна віднести:

– проблему ідентифікації особистості учня. Відсутня 100% гарантія того, що саме цей студент відповідає на питання тесту. Для усунення цієї проблеми існує кілька варіантів рішень, які необхідно використовувати в комплексі: введення унікального логіна і пароля в систему, статичний ір адрес; використання ідентифікації відбитків пальців або сітківки ока; настройка системи тестування на моніторинг часових інтервалів на відповідь, тобто якщо студент відповідає занадто швидко на найскладніші питання, система подасть сигнал про можливі порушення; тестування учня під відеоконтролем викладача;

– відсутність мотивації ззовні та брак контролю, який характерно для очного навчання. Найбільший ефект від навчання за допомогою e-learning здатні отримати ті студенти, які мають високу внутрішню мотивацію. Крім того, грамотна побудова електронного курсу по системі Джона Келлера має на увазі створення у студента мотивації на подальше проходження курсу. Однак чим довше в часі навчальний курс, тим складніше утримувати увагу учня;

– дефіцит зворотного зв'язку між викладачем і студентами (якщо не використовується варіант інтерактивного вебінару). Відсутність живого спілкування тягне за собою певні обмеження в застосуванні. Наприклад, воно не підходить для розвитку навичок роботи в команді, впевненості і комунікабельності.

Однак, незважаючи на всі плюси та мінуси, дослідивши роботи вітчизняних і зарубіжних аналітиків, можна з упевненістю сказати, що при

наявності якісного навчального контенту і грамотної побудови навчального курсу, в багатьох галузях ефективність електронної форми навчання не поступається ефективності очної форми навчання. На сьогоднішній день, це офіційно визнано на рівні ООН та ЮНЕСКО. У світі технології e-learning однаково затребувані як в сегменті індивідуальної освіти, так і в сфері корпоративного навчання. Наприклад, в Німеччині, за даними соціологів, роботодавці цінують дистанційне навчання навіть вище очного, бо якість цієї форми навчання не поступається очним формам, що досягається хорошим інформаційним забезпеченням і якістю іспитів при відсутності корупції. Розвиток ринку електронного навчання в Україні істотно відстає від світового ринку, в тому числі на рівні державної підтримки та централізованої організації процесу розвитку галузі. У той час як ринок e-learning Європи і США можна назвати зрілим, в Україні його становлення тільки наближається до середнього рівня. І на сьогоднішній день ринок електронного навчання є динамічним сегментом світової економіки.

Література:

1. https://uk.wikipedia.org/wiki/Електронне_навчання (дата звернення 03.06.2020).
2. Tarasov, A. F., Getman, I. A., Turlakova, S. S., Stashkevych, I. I., & Kozmenko, S. M. (2020). *Methodological aspects of preparation of educational content on the basis of distance education platforms*. [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://ceur-ws.org/Vol-2643/paper08.pdf> (дата звернення 03.06.2020).
3. <https://www.cedargroup.uk.com/group/about-us.php> (дата звернення 03.06.2020).